

J O V E N Í V O L A

Juliol 1958

Voldríem apartar tot el que pot haver de fórmula freda en això que cada any diem amb la mateixa sinceritat i interès viu:

En el nostre darrer contacte del present curs hem de manifestar-vos com desitgem que les vacances us siguin agradables a tots, i que l'interval de les nostres activitats en comú sigui el preludi d'un nou període, encara més jove en esforç i vitalitat.

- - - - -

JOAN MARAGALL I LA MÚSICA

Joan Maragall ha omplert, en el mes de juliol de 1958, l'actualitat literària, musical i espiritual de Catalunya. L'excursió del nostre Orfeó a Sant Joan de les Abadesses, amb la visita a la font del Cubilar, escenari supervivent, i allí recordat, de "La vaca cega", i la inauguració del monument a Maragall, en el "Camí dels Artistes", de Montserrat, on hi ha ja el monument a Pep Ventura i hauria d'haver-hi, en el lloc previst, el del Mestre Millet, resumeixen els aspectes culminants d'aquestes commemoracions, a les quals la premsa, i especialment "Revista" s'ha associat generosament.

Joan Maragall fou un músic, a més d'un poeta. La seva cultura musical era considerable. En les estones lliures, pulsava les tecles del piano de casa seva, que és encara conservat pels seus fills, que han fet museu vivent de la seva llar. Això explica el miracle del "Per tu ploro", la compenetració de poeta i músic en les poesies de Maragall musicades per Millet o Morera, i la comprensió crítica donada, o revelada per Maragall en els seus comentaris a figures o actuacions musicals de la Barcelona del seu temps.

En la inauguració del monument montserratí es produí un fet interessant, musicalment parlant: l'actuació del quartet vocal "Orfeus", que estrenà la versió musical del mestre Jordà de la poesia maragalliana "L'alfàbrega", seguida de la interpretació de l'"Himne de l'arbre fruïter", del Mestre Morera, sobre el conegut text maragallí. Però no menys interessant fou la participació de l'Escolania montserratina que, eixint del clos del Monestir, i moments abans de cantar la Salve quotidiana d'aquell migdia, donà una primera audició, preparada expressament, sota la direcció del P. Ireneu, de "L'Empordà", de Maragall i Morera.

Han estat molts, per no dir tots, i començant pel nostre, els Orfeons de Catalunya que han incorporat i mantingut "L'Empordà" en llurs programes. Però confesso que potser mai no m'havia fet tanta impressió el simbolisme del poema, els matisos de la música, la síntesi

argumental i la varietat melòdica d'aquella composició, com sentin-la, el 4 de juliol, dissabte, dia de la Mare de Déu, davant del monument a Maragall, a l'aire lliure, a Montserrat, davant dels tretze fills del poeta, de néts i renéts seus, del Rvdm. P. Abad i dels fidels maragallians i montserratins que acudiren al magnífic balcó que, a mig aire de la Santa Muntanya, és el "Camí dels Artistes", enfront d'aquell medalló del poeta encunyat per Frederic Marés, i incrustat en el dosser de pedra adherit a la roca viva. El triple broll d'una aigua on s'abeuraren tots els assistents, semblava, a més, donar vida a la veu del poeta de "Les muntanyes".

Molt es podria escriure sobre el sentit musical de Maragall i de la seva obra. És un tema que brindem als filharmònics amants de Maragall i de la poesia. Però aquest homenatge i aquest record montserratí, que deixem registrats, foren prou per justificar el present comentari sobre la música en el poeta de "La sardana".

OCTAVI SALTOR

- - - - -

EN RECORDANÇA D'UN BON COMPANYY I AMIC

Enguany, s'han complert seixanta dos anys des que l'Orfeó Català pujà per primera vegada a Montserrat per beneir la seva Senyera, als peus de la Verge Bruna.

Vuit dies abans d'aquella festa, dos jovenets sol·licitaven ingressar a la Secció Choral. Casualment portaven tots dos un cognom força semblant, que es diferenciava tan sols per estar un en singular i l'altre en plural: Vall i Valls.

El Mestre Millet va acceptar immediatament ambdues peticions, ja que es tractava d'un tenor i un baix que ja sabien de solfa. Amb tot, ens digué que no podíem formar part de l'Orfeó fins que fos realitzada l'excursió que es preparava, perquè ja tenien estudiada la Missa "O quam gloriosum est regnum", que havien de cantar en primera audició. El primer dels sol·licitants va conformar-se amb el que el Mestre Millet deia, però qui subscriu, que era el segon, com sigui que no coneixia Montserrat i l'enlluernava la possibilitat de realitzar aquella excursió, tingué la gosadia de fer-li la següent resposta: "Escolti, Mestre, si vostè creu que no sabré cantar aquesta Missa, s'equivoca, perquè n'he cantades moltes i de tota mena". Al Mestre, li féu gràcia el meu atreviment i em digué: "Doncs, dilluns, ja pots venir a assajar." Vaig assistir-hi durant aquella setmana i el diumenge vaig veure complert el meu desig de poder prendre part en aquella festa tan senyalada.

L'amic Jaume Vall, al cel sia, tenia un caràcter i un tarannà totalment oposats al seu aspecte físic. Treballava a la Casa Farré i Gili (avui, Casa Mauri) i la seva tasca consistia en fer el repartiment de les mercaderies per les tendes de queviures de la ciutat. Així doncs, no té res d'estrany que el primer dia que assistí a un assaig, es presentés a l'Orfeó vestit amb brusa, pantalons de vellut i pentinat amb "pan i toros". En aquella època, aquesta "toilette" sols l'usaven els gitans o bé els "toreros". Ningú no li féu el més lleu advertiment, però ell es donà compte tot seguit que la seva indumentària no lligava amb la nostra Entitat, i ja mai més no es presentà vestit d'aquella manera, tot i que continuà realitzant el mateix treball durant llargs anys. Venia sempre amb el vestit de les festes, arribava puntualment i no feia faltes d'assistència. No obstant, no pogué esborrar totalment l'efecte que produí el dia de la seva presentació i des de llavors fou nomenat

pels seus companys cantaires en "Met" o en "Tralla". A ell, aquestes al·lusions encara li feien gràcia. Fou molt estinat pel Mestre Millet perquè era un bon solfista i el puntal de la corda dels primers tenors. Fou sempre un amic dels de debò.

Mancat de l'escalf d'una llar, per a ell, la seva família era l'Orfeó. Sempre visqué a dispesa i quan canvià de feina va prendre part a totes les funcions religioses de la Capella. Les seves grans aficions, després de l'Orfeó, eren l'òpera i els toros. Des dels temps d'en Ganyarre, no es deixava perdre mai cap oportunitat per oir els "divos" que passaven per Barcelona. Pel que fa referència als "toreros", els havia vistos tots. En aquelles tertúlies de la taula del cafè, que anys enrera tenien lloc els dissabtes o diumenges a la tarda, recordo que el Mestre Millet, més d'una vegada, l'havia reprès còmicament per la seva afició a la tauromàquia. Ell aguantava el xàfec impassible, però finalment li deia amb murrieria: "Miri, Mestre, vostè és un gran geni en l'art de la música, però en toros no hi entén res."

Recordo que en els últims anys de la seva vida, ja malalt, ens digué que molt li plauria que en arribar l'hora de la mort, li féssim un xic de música, a la seva cambra, amb discs de la Passió segons Sant Mateu, de Bach. Si pogués ser, l'aria de contralt "Pietat, Senyor". I ho deia de debò! "Que bonic ha d'ésser sentir aquella música, mentre t'adorms per sempre" ! Pobre "Met"! Déu l'hagi perdonat !

M'ha semblat bé dedicar aquestes breus ratlles en recordança d'un dels cantaires més disciplinats i eficients, que visqué prop de cinquanta anys entre nosaltres i que estimà fervorosament l'Orfeó Català i el seu Mestre Lluís Millet.

MIQUEL VALLS

"TOTS ELS CAMINS..."

Ressonen encara, amb tot el seu calor i entusiasme, les aclamacions que es tributaren a les memorables i ja històriques audicions de la "Passió", que l'esforç de tots féu possible. Heus aquí doncs, una efemèride notable.

JOVENÍVOLA ens parlava, ja fa uns mesos, d'una altra efemèride que tots visquérem, ben optimista, per cert: la presentació de l'Orquestra de Càmera Lluís Millet, dirigida pel jove que inicia la tercera generació d'aquest nom tan vinculat a l'obra de l'Orfeó.

La nostra vida orfeonística està plena d'efemèrides i aquesta és, també, la nostra força.

I bé, cada motiu d'aquests ens obre més i més els ulls. Ens donem compte - parlen els resultats amb prou eficàcia - del desig que els pobles de tot arreu tenen per sentir el missatge de pau de les nostres cantades, i de l'escalf amorós que la música, fins la més senzilla - que a voltes pot ésser la més sublim - porta a tots els racons també més senzills, però no menys importants. Venia per la "Passió" gent de fora de casa: Madrid, França... Anaven l'"Orquestra de Càmera Lluís Millet" i els seus amics al Vendrell, a Reus, a Riudoms...

Uns i altres - els que han vingut i els que han anat - no feren més que seguir la ruta, el punt de partida de la qual s'allunya cada

vegada més, però amb cada any que passa es nodreix constantment d'aquell esperit que la iniciava, decididament i amorosa.

El punt de convergència vers on anem amb aquestes activitats és l'horitzó de l'Ideal, i a ell, s'hi arriba o pot arribar-s'hi per molts camins: un d'ells és el del cinema.

Vam tenir ocasió de dir-vos una vegada, molt lleugerament, què podia fer-se amb el cinema, quan aquesta activitat va lligada a l'obra social i cultural dels pobles. Ara, voldríem explicar-vos alguna cosa del què s'ha de realitzar apropant-nos cada vegada més a la realitat del fet pràctic.

L'obra ha de tenir i té ja aquella amorositat que el cant ens ha ensenyat, i s'ha ficat ben endins del nostre esperit. Per això quan hem sentit parlar i criticar més d'una vegada la tasca del cinema, negant-li possibilitats i confonent la seva missió per una posició moral, indiscutiblement malèfica, ens ha dolgut aquesta manca de criteri raonat. Combatre una activitat que és industrial - per tant, respectable - i pot ésser artística, educativa socialment i moral més respectable encara, amb armes dictades per l'ofuscació i l'enveja, és perdre el temps i predicar en va. No podem oblidar de cap manera que, per apropar-nos a ell, per intentar-ne la reforma o la revaloració, hem de fer ús d'aquell esperit que us dèiem abans: decisió i amor.

Al cinema no podem tancar-li la porta, no podem dir-li que NO; això de voler tancar-li les portes, això del NO a seques, és encara avui en la pràctica, i malauradament, la posició de bastants que en volen fer un apostolat arcaic. Contràriament a aquesta postura, tenim la posició del SÍ que ha adoptat el Sant Pare - el "Papa del cinema", com se l'ha nomenat darrerament. - L'home que cada dia té moments per parlar amb tothom i de tot, l'home que sap parlar a tots amb llur llenguatge, no podia - és clar - oblidar ni desconèixer la força del llenguatge universal que ha assolit el cinema. (Encíclica "Vigilantis Cura").

No voldríem estendre'ns gaire sobre consideracions d'aquest tema tan intens, però tampoc no podem defugir el parlar-ne lleugerament. A més, tenim interès en què ens seguiu per aquest camí. El Romà Pontífex senyala, naturalment, la influència perniciosa - gairebé d'estupefacció - que és freqüent en el cinema. Senyala també, però, que el cinema pot ésser "un mitjà nobilíssim en si mateix", proclamant-ne la seva confiança en un cinema "educatiu" el qual hem de "produir".

El pensament del Sant Pare no es limita a consideracions teòriques: les aplica immediatament a les conseqüències pràctiques en considerar el cinema com un fenomen social, des del punt de vista quantitatiu i des del punt de vista qualitatiu, sobretot com un mitjà d'esplai. És admirable l'equilibri de veure el cinema utilitzat com un mitjà de cristianització i d'elevació cultural de l'home, reconeixent, per altra banda, la funció purament recreativa de l'espectacle cinematogràfic.

Resumint: Tot i servir-nos de distracció i esbargiment, arribar a un cinema més nostre, que sigui ensems ensenyança, de reconeixement de les valors eternes... Convertir-lo en un raig de llum que porti el missatge perenne de les nostres coses, que tan estimem i hem de fer estimar.

La nostra tasca, doncs, és ben clara i determinada. El nostre film ideal està pensat - i va realitzant-se, gràcies a Déu - precisa-

ment en aquest ideal que es respira en la nostra casa, en cada nova cançó, en cada activitat... Podem ajudar a ennobrir el cinema si fem ús del tremp de l'estimació, l'esforç, el sacrifici i l'entusiasme que s'ha forjat en l'enclusa de la constant obra de l'Orfeó.

I bé, ens direu probablement, a què ve aquesta retòrica? Oh, amics... Tenim una certa esgarrifança emotiva quan fitem el nostre esguard, quan ens recolzem en la columna bàsica de la cançó popular... I hi ha tanta feina a fer amb aquesta eina... Creiem que és gairebé impossible acabar-la. I qui diu cançó popular diu també tot allò que té aquella sentor dolça que ha estat creada pel poble i el poble s'ha fet seva, amb tots els drets. Girem-nos pel costat que més ens plagui: veurem tot seguit que qualsevol aspecte de la nostra terra, qualsevol activitat, qualsevol manifestació de l'art, de la història i de la cultura, mereix sobradament ésser captada i oferta després a tots els públics i a tots els estaments.

Pensant en tot això, iniciàvem la primavera de l'any passat la "Cinemateca SANT JORDI", la missió principal de la qual, és anar acompanyant tot allò que us hem dit suara. Hem anat seguint poc a poc, tenint cura dels diversos aspectes, i estem ara ja donant els darrers tocs a un film que serà ben vostre: el "CREDO" (de la Missa del Papa Marcel), on es reflexen uns aspectes del nostre art romànic. I tenim la cartera plena de projectes... però s'ha de tenir paciència.

Gairebé d'una manera involuntària arribem a un punt que quasi sempre és obstacle en aquestes activitats que són dictades pel cor. S'ha de tenir paciència... La manca de mitjans econòmics ens lliga una miqueta de peus i mans. Però no hi fa res: no atura l'embranchida ni refreda l'entusiasme. En tot cas, la fa més lenta i el fa més assenyat. Tardarem una miqueta més en poder fer realitat la nostra ofrena: no hi fa res... També hi arribarem un dia o altre.

Però aquesta és una qüestió que creiem que no ha de tractar-se aquí.

Hem pretès fer-vos sentir, com nosaltres, l'existència d'un mitjà eficaç, útil i necessari per anar endavant en la formació cultural i artística del nostre poble. Cal no adormir-se i fer ús d'allò que tan fàcilment havem acceptat tots i s'ha imposat en la vida col·lectiva de la humanitat.

Fitant l'esguard en la immensitat del mar, podríem dir ara com a quell novel·lista: "Enlloc no es veuen tants camins com en el mar. Tot ell ho és un camí"...

En l'emplada de l'entusiasme i de l'amor podem dir també que tots anem per un sol camí... Tots els camins ens porten a l'horitzó infinit de l'ideal.

JOAN CAPDEVILA

EL DEURE DELS CANTAIRES

Tots els éssers humans sentim una passió i una estima per un ideal o per una obra que entra dins el fons del nostre cor. Doncs bé: aquest amor és el que cal que sentim tots els cantaires que integrem

el nostre Orfeó Català, i àdhuc els qui aspirem a formar-ne part.

L'Orfeó Català té un historial brillantíssim; tant pels seus actes com per la seva actuació cultural i patriòtica, ja que ha fet sentir al nostre poble totes aquelles cançons que porten l'essència de la terra i fan estimar les coses del passat; perquè els nostres cants, per la seva espiritualitat, han entrat profundament en el cor dels catalans.

Els qui en formem part hem de saber, ben amplem, el que representa ésser cantaire de l'Orfeó Català. No n'hi ha prou en dir jo canto a l'Orfeó Català perquè fa bonic, cal tenir-li una gran estimació, un gran sentiment per tal d'enaltir la nostra tasca, cal, sobretot, que ens comportem dignament.

Hem de considerar el nostre casal com un temple i com a tal hem de respectar-lo, i portar-nos dignament, especialment, aquest any, que commemorem el cinquantenari del Palau de la Música Catalana, és a dir, de la nostra llar.

Ja sabem que cal fer sacrificis, però això què hi fa, si col·laborem en una obra que honora tot un poble? Sí, cantaires, hem de sentir per la nostra obra aquella estima de què us parlava abans, i per això quan assagem una gran obra ens hem d'esforçar per posar-hi tota la nostra atenció, i seguir pas per pas totes les indicacions que ens fan els mestres, per tal de sortir-ne triomfants quan arribi el dia del concert. Sí, ja sabem que, de vegades, hi ha alguna obra plena de dificultats, que ens dóna inquietuds i neguits, però l'enginy i la forta musicalitat del nostre estimat Mestre Lluís m^e. Millet i la col·laboració dels subdirectors fan que s'aplanin tots els camins, fins arribar a la perfecció. Algú de vosaltres pensarà, en Jové ja tira per l'"Stabat Mater", de Poulenc. Potser sí, però jo us asseguro que en executar-lo assolirem un dels majors èxits musicals. Per això ens esforcem a posar-hi la màxima atenció i en assistir sempre als assaigs.

Es necessari que sentim ben endins l'amor a l'Orfeó i no vulgueu que mai no decaigui el nostre entusiasme, i portem aquest ideal arrelat profundament en el nostre esperit; aleshores sentirem aquell goig i plaer que proporciona formar part del nostre Orfeó Català.

Bona prova de tot això ens la dóna JOVENÍVOLA, que el passat mes de juny celebrà el seu tercer aniversari. Està feta i editada per uns cantaires i representa la continuïtat i manteniment dels nostres principis. Ens dóna a conèixer els principals esdeveniments musicals, així com diferents treballs literaris que ens parlen de coses diverses i ens assabenta de tots els fets que ocorren en la nostra gran família.

Cal, doncs, que tots els cantaires hi aportem la nostra col·laboració, ja que és el nostre portantveu i hem de donar-li el valor que es mereix per la bona tasca que porta a terme.

Vosaltres, cantaires, que en porteu la direcció, sou mereixedors del més gran elogi, pel vostre treball i pel vostre sacrifici. Gràcies a vosaltres, avui tenim una publicació, que encara que tingui un caràcter íntim, té per a nosaltres el més gran valor, ja que dóna escalf a les nostres coses i té un alt sentit cultural.

Continueu, doncs, sense defallir el vostre treball d'abnegació i sacrifici, així demostrareu que teniu ben arrelada aquella estimació i espiritualitat de què us parlava abans. La JOVENÍVOLA, n'és una prova. Que Déu us ho pagui !

EMILI JOVÉ

CURIOSITATS DE LA BIBLIOTECA

Un senyor ja entrat en anys, es presentà a la Biblioteca del nostre Orfeó, i començà la següent fantàstica conversa:

- Per casualitat tenen vostès algun llibre que parli de castanyoles ?
- Home, sí que en tenim un. Però, vostè vol aprendre de tocar aquest instrument del crac-catacrac ?
- Tant com aprendre'l no. Potser sento influències radioactives flamenques.
I a vostè no li agraden les castanyoles ?
- Ja veurà. Quan jo tenia 9 o 10 anys, que era bastant abans de la primera Guerra Mundial (1914-1918), anava a Col·legi a aprendre de lletra.
- Això és una cançó.
- Deixi'm acabar. Anava a aprendre de lletra i de "cuentas". Les mestres eren unes bondadoses i pacients "Hermanas", només que, en lloc del clàssic "puntero", utilitzaven unes castanyoles tres o quatre vegades més grans que les corrents. Un clac, volia dir "levántense"; dos clacs, "silencio", i un clac al nostre tendre cap volia dir que ens l'havíem guanyat per xerrar sense permís, o per no saber la lliçó. El cas era que, en percutir contra la nostra testa aquelles dues fustes còncaues, tenien el poder diabòlic de ressonar per tot el nostre cos i ens feien exclamar uns ais ! i uis !, que no eren pas "saetas". Des de llavors, quan veig unes castanyoles en unes mans, prudentment me n'aparto.
- És una mica exagerat, vostè. No m'atreveixo a dir-li "Gat escaldat..."
D'altra banda, ¿ja sap que en el petit Museu de Música que l'Orfeó té a la Sala de Junes hi ha exposat un joc de castanyoles ?
- Sí, senyor. També són d'un tamany grandet, duen uns gravats i crec que precisament són mallorquines, on es conrea encara el "Bolero". A Mallorca en diuen "castanyetes".
- Amb tot això, ens hem desviat de l'objecte de la meua consulta. Em vol ensenyar aquest llibre que diu que hi ha a la Biblioteca ?
- Aquí el té. El títol diu "Crotalogía ó ciencia de las castañuelas". Segueix el subtítol: "Instrucción científica del modo de tocar las Castañuelas para baylar el Bolero, etc."
És un volumet tamany octau, escrit en llengua castellana, cinquena edició; està molt ben enquadernat i fou imprès a Barcelona entre el 1792 i 1800. Veig que són tres llibrets en un, i porta tres signatures: "El Licenciado Francisco Agustín Florencio", "Juanito López Polinario" i "Don Alexandro Moya".
- Jo cercava aquest llibre. És molt interessant, totes les bibliografies en parlen i se n'han ocupat extensament, entre altres, el gran polígraf M. Menéndez y Pelayo i l'eminent Mestre Felip Pedrell.
- Tots els llibres de la nostra Biblioteca ho són, d'interessants.

- Però aquest té diverses curiositats. Primera: el seu autor no es deia cap dels tres noms que hi ha impresos. Segona: no havia estudiat mai les castanyoles. Tercera: no es proposà ensenyar de tocar-les, malgrat el subtítol que diu: "Instrucción científica del modo de tocar las castañuelas".

- Doncs, qui fou l'autor i de què tracta aquest llibre ?

- Va ésser el seu autor, Fray Juan Fernández de Rojas, il·lustre literat i teòleg, pertanyent a l'Ordre de Sant Agustí, un monjo molt eixerit, que residia a Madrid, on morí l'any 1817.

- I què es proposà ?

- Ho diu el Mestre Pedrell, en el seu "Diccionario Técnico de la Música": "La única bromita que hay en el librejo, es la que han sido víctimas casi todos los bibliófilos modernos y no pocos historiadores de música, que han considerado el tal folleto como un arte de tocar las castañuelas, cuando en realidad no es otra cosa que una graciosísima sátira de las costumbres sociales, científicas y literarias de su tiempo."

- Mira què tal !

- Com a mostra d'algunes coses pintoresques que diu el llibre, deixem que parli el mateix autor, amb la seva pròpia sal. En el Pròleg, després de dir que "a lo menos he procurado inventar una Ciencia alegre, risueña, festiva, del genio de mis compatriotas, que tiene mucho más ciencia el inventarla" i confessar que dubta de fer imprimir el seu llibre, afegeix: "Los Sabios siempre hemos sido así: muy tímidos y cobardes para dar al Público nuestras bellas producciones." A continuació, explica les excel·lències de la Crotalogia, o art de tocar les castanyoles, i diu:

"Un joven de lucimiento, que intenta adornar su espíritu con los conocimientos más elevados y graciosos, que a un tiempo le hagan útil y amable a la Sociedad, necesariamente debe saber la Crotalogía. Una doncella, por más que le hayan cabido en suerte todos los encantos de la naturaleza, quedará en ciertas ocasiones desayrada, si carece enteramente de los preceptos de esta Ciencia, á la verdad importantísima."

Passant del Pròleg a les definicions, màximes i axiomes, diu:

"Es bien notorio que la Castañuela es un instrumento tan vocinglero y charlador, que por su naturaleza y esencia serviría más bien á turbar y confundir la armonía de la música ó del bayle, que a ser la regla por donde hayan de regirse sus compases y movimientos. No obstante, el ingenio ha llegado á domar su dureza en tal forma, que vemos por la experiencia ser las Castañuelas la regla, el criterio, la norma, la pauta, el arancel, la ley, la razón, y la medida por donde se calculan, rigen, moderan, ordenan, componen, arreglan, equilibran y perfeccionan los varios y difíciles movimientos de un cuerpo baylante."

- Què us sembla, quina eloqüència i minuciositat ! Tot seguit, aclareix :

"Siempre que hablando de Castañuelas se usa de la voz "armonía", se debe entender, no una armonía delicada, fina y sutil como encages de Holanda; sino una armonía gorda, agranzonada y perceptible, á semejanza de la que forman dos asnos cuando rebuznan á porfía, y en juicio contradictorio."

- Altres frases:

"En suposición de tocar, mejor es tocar bien que tocar mal."

"Tocar bien o tocar mal, todo es tocar; pero como será un necio el que pudiendo comer bien, coma mal, de la misma manera será un mentecato el que pudiendo tocar las Castañuelas bien, las toque, por su culpa, mal."

"El Baylarín que toca las Castañuelas hace dos cosas; y el que bayla y no toca, no hace más que una cosa."

"El que no toca las Castañuelas, no se puede decir que las toca bien ni mal."

- També ens explica la història del Cròtal, o castanyoles, en l'antiguitat, i remarca que els egipcis les tenien com un instrument sagrat, que tocaven davant dels seus déus.

I, endinsant-se en filosofies, diu:

"El mundo siempre ha sido uno mismo."

"Siempre ha sido la juventud loca, y llevada decididamente á la diversión, al lujo, al festín, á la bulla, y por legítima consecuencia á la indecencia; pero siempre ha habido también Hombres maduros, que lo han gruñido, lo han regañado, y que se han ofendido del ruido de un bayle, y de la armonía de unas Castañuelas."

- Per acabar les cites del llibret que comentem, ací van dos paràgrafs, que no sembla que faci més de 160 anys que foren escrits. El primer, per la conclusió que fa al final, i el segon, per tot el que diu:

I "El granadillo, el nogal, el box, y otras maderas semejantes son buenas para Castañuelas por su solidez y hermosura; pero tienen el defecto de ser maderas que se encuentran en cualquiera parte de España; y así deberán ser preferidas la caoba, el palo santo, el sándalo, el tindalo, y mucho más el marfil, porque todo lo que es, ó á lo menos tiene un ayrecillo de extranjero, adquiere una recomendación tan particular, que basta para acreditar á un sugeto entre Personas de gusto."

II "Un centenar de medias blancas nada tiene que ver más que unas solas medias del mismo color; pero siendo de diversos y extravagantes colores, ! qué extrañeza y diversidad de medias, y qué hermosura de piernas no resulta ! Hay piernas que parecen apesadores de tabaco, otras semejan vivamente lagartos ó culebras, otras parecen apesadreadas, otras que acaban de tener viruelas, otras que

las han mandado teñir-à posta de los más endemoniados colores, de manera que todas ellas parece que están llenas de llagas. Pero las Personas de gusto encuentran un no sé qué en esta extravagancia extranjera, que será un necio quien lleve sus piernas blancas, como su cara, al estrado de una Señora de juicio, que esté educada por principios."

- No us estranyeu d'aquests conceptes. Es referia a les mitges que en el seu temps, de les casaques i els pantalons curts, lluien els homes.
- No obstant això, tenia raó el Mestre Pedrell en dir que el llibre de Fray Juan Fernández de Rojas, era una sàtira contra els costums de la seva època.
- Tambè en tenia el simpàtic frare, quan deia que "el món sempre ha estat igual."

I ara, tanquem el llibre i tornem-lo a la Biblioteca, a disposició de qui el vulgui llegir íntegrament.

M. FIGUILLEM

IMPRESSIONS DE L'EVANGELISTA DE LA PASSIÓ SEGONS S. MATEU
FEBRER - MARÇ DEL 1958

VOSTÈ FARÀ L'EVANGELISTA

"Vostè farà l'Evangelista", em digué el Mestre Lluís Mª Millet, el dia que per primera vegada em va parlar dels intèrprets solistes de la Passió...", però prepari's a treballar molt, ja que haurà d'adaptar la seva veu i la seva emissió a un estil completament diferent de tot el que vostè està acostumat a fer fins ara. És un paper molt difícil, d'una tessitura extensíssima i aguda, tota ella plena de contrastos per la diversitat de personatges que comenta, d'una duració tal que exigeix del cantant el màxim d'esforç i plenitud de facultats, a més d'una gran preparació. Que vostè treballi amb mi tantes hores com siguin necessàries o no, pot dependre el seu èxit que serà la màxima consagració de la seva carrera artística, o el seu possible fracàs, en l'anonimat més gris."

"Esmerçarem en la seva preparació tants esforços com calgui; vull que canti aquest paper com un àngel, com jo sento que ha d'ésser sense aportaments de cap mena ni concessions de pèssim gust a la galeria; vull el mateix color de veu als aguts que als greus i sobretot res de divismes ja que Bach i la Passió són coses massa serioses per a buscar efectismes i falses matisacions que no estiguin d'acord amb el text que s'està interpretant. Així, doncs, ja cal que es calci, i li adverteixo que no li admetré que em vingui amb "cuentos" ni excuses de cap classe; torno a repetir-li que s'ha de treballar de valent; ja ens posarem d'acord per fixar un o dos dies d'assaigs a la setmana, i com més aviat millor."

Així em parlà el Mestre un dia del mes d'Octubre del 1956. La "Passió" es donà el febrer i març del 1958. Estiguérem un any i mig assajant sense parar, fins i tot a Masnou durant l'estiu. El Mestre volia que els assaigs no perdessin continuïtat, a l'objecte que jo no perdés l'estil interpretatiu ni l'emissió de veu que ell m'ensenyava i volia.

Mentiria si us diguéss que ja esperava aquest comanament. Sabia que venien solistes estrangers, els millors en el seu gènere i entre ells en Haefliger, el gran intèrpret de Bach i de les seves dues Passions, la de Sant Joan i la de Sant Mateu, i encara que en el fons, el dubte entre si es cantaria l'Evangeli en català o no, em feia concebre una secreta esperança, preferia no fer-me il·lusions i evitar-me l'agror del desengany.

Sortosament per mi, no fou necessari matar la il·lusió i no us podeu arribar a figurar l'emoció i l'alegria que em produí el comunicat del Mestre, malgrat que jo ja sabia sobradament, per afortunada experiència, el que representava posar-me, durant tot aquell temps, en mans d'un home com ell, d'una capacitat de treball esgotadora, d'una tenacitat que no conexia obstacles i d'un abrusament i exaltació sens límits.

A la nit no podia dormir, i pel meu pensament, com núvols empestos per un vent d'inquietuds i neguits, passaven i repassaven una i altra vegada records d'altres moments, també per mi crucials, estelars, causa originària, tal volta, dels que estava vivint i que havien fet possible la conversió en realitats, dels somnis d'aquell jovincell cantaire de l'Orfeó Català que, allà per l'any 1.930, en ingressar al cor en companyia d'en Pujol, Mitjans y Cumí (q.e.p.d.) alliçonat abans, per aquell franciscà de la humilitat que fou el Mestre Joan Salvat, s'ennuegava d'emoció i s'arropava avergonyit, en els concerts, entre mig d'en Torra, Cartanyà Nin, Met, Ventura i altres companys de corda.

Em semblava sentir encara, com si fos ahir, i era el mes d'Octubre de l'any 1.947, la veu d'en Lluís Corbella, també ex-cantaire del nostre Orfeó, que presentant-se de sobte a la Ràdio Barcelona, on jo estava donant un concert, em digué: "Renom, demà a la tarda, vina al Liceu que en Toldrà i l'Annovazzi et volen sentir. S'ha de fer "El Giralvolt de Maig" i no troben el tenor que els interessa"... - Ja saps el que et dius? Jo cantar al Liceu? Tu no estàs bo; però...si no he fet mai teatre ni he cantat sol amb orquestra...Poc temps després era la veu d'en Toldrà que em deia, per telèfon:

"Renom, quin dia us sembla bé de venir a passar el "Giralvolt"

.....El Gener del 1948 es cantava "El Giravolt de Maig" al Liceu; Mercè Plantada, Concepció Callao, Lluís Corbella i Gaietà Renom n'eren els intèrprets.

Recordava el meu debut, com a solista de l'Orfeó Català, en l'"Elias", de Mendelssohn; la "Misa en si menor", de Bach...París... El Palais Chaillot; Les inoblidables "Estacions", de Haydn, - quina delícia per l'esperit i quin gaudi per al meu cor foren aquelles memorables audicions - el "Requiem", de Mozart i, per fi, en l'efemèride més transcendental viscuda per l'Orfeó Català, en aquests últims anys, amb motiu de la celebració de les noces d'or del seu Palau, el Mestre Lluís Ma. Millet, m'oferia la partitella de l'Evangeli, de la "Passió segons Sant Mateu", de Joan Sebastià Bach.

El Miracle s'anava produint.- Des del més profund del meu cor donava gràcies a Déu Nostre Senyor i li demanava forces i ajuda per a vèncer la prova que m'esperava.- A la matinada, quan la son cloïa les parpelles dels meus ulls humits, el coixí, amorosament acaronava els meus somnis de quimera.

GAJETÀ RENOM

EL QUE HAURIA DIT....

M'he fet un deure dir-vos, amics cantaires, i companys de mestratge, uns pocs mots que palesin el meu més pregon agraïment per tot el que heu fet per mi, amb motiu dels meus cinquanta anys de permanència en el nostre estimat Orfeó Català.

Començà ja JOVENIVOLA fent-ne evocació. L'amic Salvat, a qui tinc en tanta estima, - no en va l'he tingut al chor de nois, - em dedicà uns mots en el sopar anyal de la nostra revista, i per si no fos prou, diu menge passat, a Sant Joan de les Abadesses, em vàreu deixar aixafat, sense esma. Entre les paraules del nostre gran President, les vostres demostracions d'afecte i la magnífica placa que vàreu dedicar-me, - que guardaré com el més preat dels joiells, tota la vida, - ja ho veïreu, em vaig quedar sense paraules, i no vaig fer pas un paper massa lluit. Si us sorprenen amb una cosa, com la que vosaltres heu fet amb mi, us trobareu com jo vaig trobar-me el diumenge passat: les idees no acudeixen al cervell, un mus us lliga la gorja i us priva de l'ús de la paraula; una suor freda us mulla tot el cos..., és a dir, us quedeu inutilitzats.

Si totes aquestes coses no m'haguessin succeït, us hauria dit: Estimats cantaires, companys estimats de mestratge, Consell Directiu, socis tots i amics: Voldria tenir l'eloqüència del més gran dels oradors o la ploma galana d'un gran escriptor, per dir-vos amb mots bonics o amb frases literàries, l'agraïment més fervorós que el meu cor sent en aquests moments per tot el que heu fet per la meua pobra persona. Ara fa cinquanta anys, jo era un infant que començava a aprendre les beceroles de la música. Els meus bons pares, varen tenir la clarividència, més bé diria, la gran inspiració, de portar-me a l'Orfeó Català perquè els meus coneixements musicals s'ampliessin i s'aprofundissin. Aquí he tingut la sort de trobar el genial Mestre Lluís Millet, el nostre fundador i guia abans, en la terra, i ara, en el cel; el Mestre Francesc Pujol, els Mestres Salvat, Comella i la boníssima Sra. Wehrle. Tot el que sóc en el camp de la música a ells ho deo i a la meua estada a l'Orfeó Català.

El Sr. President ha fet al·lusió al meu amor a la cançó. Jo afegiré que aquest amor m'ha fet recórrer de cap a cap la nostra terra en recerca de la nostra incomparable música popular. Per milers es poden comptar les cançons que tinc anotades, sentides cantar a la gent de totes les contrades de Catalunya, i àdhuc de fora d'ella. També he anat per terres de Castella i així mateix he recollit cançons en castellà, perquè l'art no té fronteres i les cançons racials són estimades en totes les terres ja que arrenquen de la terra mateixa i li donen aquest segell inconfusible. Les nostres, líriques, tan riques en girs melòdics. Les d'altres terres, més monòtones, més austeres, però totes estimades pels qui les canten.

També a través de l'Orfeó Català vaig conèixer el Mestre Joan Llongueres que va iniciar-me en el mètode Dalcroze per a l'educació musical dels infants i a qui tant deo, perquè, especialment, a aquesta disciplina m'he dedicat.

Com voleu, doncs, que jo no estimi l'Orfeó Català, si durant aquests cinquanta anys de romandre en ell he conegut tantes coses? La ingratitud no cap en el meu cor, i no estimar la nostra Entitat seria ingràt. Com també ho seria no repetir-vos, ara, amb veu ben forta perquè tothom ho senti: amics, gràcies, moltes gràcies, moltíssimes gràcies. Aquesta bella placa que m'heu dedicat la guardaré tot el que hem resta de vida i la mostraré a tothom. Vegeu-la, diré, els estimadíssims cantaires, Mestres i Junta de l'Orfeó Català, me la varen regalar. Ella em recordarà sempre, no crec, però, que me n'oblidi, que mentre

tingui un alè de vida em deuré a ells i a venerar la memòria dels grans
Mestres que han fet possible el memorable esdeveniment d'avui.

JOAN TOMÀS i PARÉS

- - - - -

L'ILLA DEL NAUFRAGI

Amic, bona nit per nosaltres
Diríem la cançó dels dies
vora el torrent i l'ombra eterna
del mar, en àrides paraules.

Diríem la cançó de l'aigua.
En el mirall de les estrelles,
en els rials de l'alta lluna
la trista claredat humana.

Al sorral de la nit la barca
resa pels naufrags de les illes:
de cara al vent i la mar negra
diu la cançó de l'esperança.

= _ = _ = _ = _ =

O R E M U S

Ahir ploràvem contra el vent.
Per uns fanals humits en platja amarga
s'esmuny el signe de la pau.
Ones al vent, ones de fang,
ones de veus humanes.

Sobre les tombes en l'arena
una bandera diu l'oracle.

I en les nits, els arbres,
en la infància terrible,
preguem al Déu omnipotent,
oremus; "Salveu el poble ruc,
Senyor, salveu el poble vostre".

Contra el vent, contra la platja,
pels signes de la pau inviolables,
salvarà el poble ruc, el nostre poble,
el Senyor Déu amb la mirada
vessada als horitzons de la ironia.

ANTONI SÀBAT

De la col·lecció de poemes "L'ARBRE DE LA NIT", premiats en el
concurs de poesia catalana de la Universitat de Barcelona.

- - - - -

ESCRIU EL MESTRE

PAU CASALS
Bucaré 3, Punta Las Marías
Santurce, P.R.

10 de maig del 1958.

Sr. Lluís Millet
Orfeó Català
Barcelona.

Estimat Millet:

De cor agreeixo la vostra carta i de cor també us felicito per haver celebrat el 50è aniversari de la fundació del Palau de la Música Catalana amb tres audicions, que jo sé, admirables, de la Passió segons Sant Mateu de J.S. Bach.

Quan hauria volgut jo estar entre vosaltres en aquesta ocasió en la qual l'Orfeó Català ha pogut provar com sempre, i amb sublim evidència, la continuïtat de les seves tradicions que tan alt posen el nom i prestigi de Catalunya.

Rebeu, estimat Millet, i feu extensiva a tot l'Orfeó Català la meva més efusiva abraçada.

Vostre,

Pau Casals

ORFEONS DE CATALUNYA

ORFEÓ VIGATÀ. El passat diumenge dia 6 de Juliol, amb motiu de celebrar-se la festa major de la ciutat ausonenca, l'Orfeó Vigatà organitzà un concert extraordinari amb la presentació de l'"Orquestra de Càmera Lluís Millet", sota la direcció de Lluís Millet Loras, i la col·laboració de l'arpista Àngels Esther Estrada i la soprano Laura Núñez.

El programa, molt interessant, l'integraven el "Concerto grosso n. 9", de Corelli; "Concert" per a arpa i orquestra de corda, de Haendel, unes cançons amb acompanyament d'orquestra, de Bononcini, Pergolesi, Scarlatti i Mozart, i s'acabà amb la "Serenata", de Comellas i la "Symple Symphony", de Britten.

Tant Àngels Esther Estrada, que donà una versió acuradíssima del concert de Haendel, com la nostra cantaire Laura Núñez, que digué magníficament les cançons a ella encomenades, i finalment el jove director Lluís Millet Loras al front de la seva orquestra, tots, obtinueren un senyalat triomf.

Felicitem l'Orfeó Vigatà per l'encert en organitzar aquest concert, i tots els nostres amics per l'èxit obtingut.

A C T I V I T A T S

BALLADA DE SARDANES. El dia 21 de juny, a la nit, tingué lloc com cada any, una ballada de sardanes per tal de celebrar, entre nosaltres, el sant del Mestre Lluís Mª Millet. Ens reunírem un bon nombre de cantaires i amics. La "Cobla Barcelona" interpretà "Enyorança", de J. Garrèta, "S'Agaró, terra d'insomni", d'A. Borguñó, "Joc d'infants", de F. Pujol, "Sabadell", de J. Serra, "Camperola", d'E. Toldrà i "Camprodon", de J. Manén.

Durant una petita pausa, la nostra felicitació al Mestre Jordi Salvat, en nom de JOVENIVOLA, que no és altra cosa que el portantveu de tots els cantaires, el felicità cordialment, li donà gràcies per l'esforç que cada dia demana i exigeix de tots nosaltres i li desitjà que per molts anys pogués fer-ho com fins ara. Tot seguit fou obsequiat amb uns discs. Felix Millet i Maristany, President de l'Orfeó Català, clogué l'acte felicitant també el Mestre i exhortant els cantaires que no defallissin mai en l'esforç i sacrifici que suposen els assaigs, ja que podíem estar segurs que Catalunya ens ho agrairia.

Després d'un petit refrigeri, continuaren les sardanes. Fins l'any que ve, si a Déu plau !

- - - - -

CINQUANTA ANYS. En commemoració del cinquantenari del Palau de la Música Catalana, l'Orfeó Català realitzà, el diumenge 6 de juliol, una excursió a Ripoll i Sant Joan de les Abadesses.

Arribats a Ripoll, ens dirigírem al monestir on cantàrem "Salve, Maria", del Mestre Lluís Millet. Seguidament, el Sr. Joan Anton Maragall ens parlà d'aquell monestir de tan gran importància per a la història del nostre país. Un cop visitat i copsada la bellesa de la meravellosa portalada romànica i dels claustres, ens encaminarem cap al museu, de força valor.

A Sant Joan de les Abadesses, oírem Missa durant la qual s'interpretà "La túnica", "Pregària a la Verge del Remei", "Bon Jesús, Eucaristia" i "Salve, Maria", del nostre inoblidable fundador.

Després de visitar el monestir, del qual fou primera abadessa Emma, filla del comte Guifré, ens reunírem al "Saló Tàga", on ens fou servit el dinar. En acabar, s'aixecà el President i digué que com cada any ens trobàvem tots junts; aquesta vegada per celebrar el 50è aniversari del Palau de la Música Catalana havíem vingut a Ripoll i a Sant Joan de les Abadesses; els anys darrers ho havíem fet prop del mar - Salou, Tarragona - i a la ciutat d'Olot. Recordà com havien estat d'emotives i memorables les audicions de la Passió segons Sant Mateu, de J.S. Bach i felicità el Mestre Lluís Mª Millet, artífex dels èxits obtinguts. Ens exhortà a ésser constants en el nostre esforç i sacrifici de cada dia i a estar disposats sempre a aguantar-ho tot. Es dirigí, després al Mestre Tomàs, que feia justament cinquanta anys que formava part de l'Orfeó Català; havia començat de noi i li havia dedicat tota la seva vida i les seves il·lusions. Ara, cantaires, Mestres i Junta Directiva li fèiem ofrena d'una placa commemorativa, en recordança d'aquests cinquanta anys. Ho féu Emili Vendrell amb un breu i emotiu parlament. El mestre Tomàs, emocionadíssim (la seva presència havia estat acollida amb una llarguíssima ovació i posats dempeus tots els assistents) donà les gràcies per l'homenatge que se li dedicava.

Seguidament el Sr. President cridà els cantaires mereixedors del premi, per la seva constant assistència als assaigs. Són els següents:

Cantaires que no han fet cap falta durant tres anys seguits.

Mercè i Teresa Saló, Manuel Cabero i Miquel Galitó, per segona vegada, i Josep Nabal.

Cantaires que no han fet cap falta durant l'any 1957.

S. Albaladejo; D. Bohigas; M. Ll. Gabarnet; C. Rius; M. Albaladejo; M.T. Bial; M. Fargas; F. Jaurés; V. Magrinyà; C. Marlés; J. Poblador; C. Rueda; D. Marbà; M.D. Millet; M. Sala; V. Salabarnada; D. Rovira; J. Salvat i E. Jové.

Encara el Sr. President pronuncià unes breus paraules, ja que el temps era just. El tren ens esperava per retornar a Barcelona.

X.

SECCIÓ FILOLÒGICA

Discrepàncies en els mots

- Abans que tot, amics deixebles, he d'advertir-vos que en la lliçó del mes passat, es va esmunyir un barbarisme sense esmenar. Recordeu que hi havia la pregunta: "¿ Què més ens queda per aclarar ? ". Doncs, bé: el verb "aclarar" no existeix en català. És aclarir. Preneu-ne nota.

- En passen sovint de faltes, oi ?

- Gairebé és impossible d'evitar-les. Són comptats els llibres en els quals al final no hi ha la consabuda "Fe d'errates".

Sobre aquesta qüestió, diu que hi hagué un editor molt prim mirat que es proposà imprimir un llibre sense cap falta. Va fer les proves i les sotmeté a diversos correctors. Després, les exposà uns quants dies públicament i oferí una gratificació a qui li assenyalés una falta.

Quan ja tothom va donar el text per conforme, l'editor va fer la impressió definitiva, i al darrer full hi posà: "El present llibre no conté cap HERRATA."

Com podeu veure, l'errata la va fer ell mateix en escriure aquesta paraula amb una H.

- Un cop aclarit tot això, senyor professor, li vull fer una observació.

- Sóc tot orelles.

- En la mateixa lliçó del mes passat, ens va servir uns "bocadillos" i unes "almejas" que no em varen satisfer.

- Voleu dir que les traduccions que us vaig indicar, de queixalada, menjuc, petxines, etc., no us varen convèncer ?

- Exacte.

- Doncs, mireu: Qui més hi sàpiga, que més hi digui.

- Ja veig que hi ha paraules castellanes que són difícils de traduir al català, i fins i tot de trobar una equivalència exacta.

- I tal ! També passa a la inversa, en moltes paraules catalanes.

Exemples: capsigrany, cap-i-cua, alliolí, tortell, enyor, seny, barretina, i tants d'altres.

El nostre mot seny, ell tot sol significa ponderació, capacitat, enteniment, sensatesa, judici, criteri, responsabilitat.

- Total, que només amb quatre lletres en diem un deversall !

- Això mateix. Quant al mot barretina, és un diminutiu de barret, i com que no té traducció exacta al castellà, el Diccionari diu: BARRETINA, f. Gorro catalán. En francès en diuen BONNET CATALAN, i en anglès CATALAN CAP. Tot això per si no ho sabíeu.

- És clar que no ho sabia. Res, que podem dir que nosaltres som els "dueños" de la BARRETINA !

- No, home, no els "dueños": els amos !

- Dispensi !

- I, passant a un altre tema: ¿suposo que tu, Griselda, i vós, Miquel, esteu disposats a capejar l'estiu de la millor manera possible, no fa ?

- Jo repartiré el temps entre els banys i el repòs, i el repòs i els banys.

- I jo achicharrant-me per aquests mons de Déu.

- Compte ! "Achicharrar", "achicharrar-se", és abrusar, socarrar, rostir, o bé abrusar-se, socarrar-se, rostir-se, coure-s.

Podeu dir: "Fa un sol que abrusa !"

- Ja ho diré, segurament.

- Per tal de completar la lliçó d'avui, aquí teniu la correcció d'uns quants barbarismes:

ABIM	abisme.	ACONDICIONAMENT	condicionament,
ABRAÇ	abraçada	ACONDICIONAR	endreçar, acondi-
ABRUMAR	aclaparar		ciar.
ACEQUIA	sèquia	ADEMAN	gest.
ACERT	encert	ADEMÉS	a més, a més a
ACLARACIÓ	aclariment		més, encara.
ACOMETRE	escometre	ADORMIDERA	cascall
ACOMODAT	benestant	ADORNO	adorn, adornament,
ACORDEÓN	acordió		adreç, agençament.
ACOTAT	afitat (de <u>fita</u>)		ornament.
(Correcte en el sentit		ACONTEIXEMENT	esdeveniment, un fet.
d'inclinar: " <u>Acotar el cap</u> "			

BAHIA	badia	BLANCO (Tirar al..)	fitó, rodella
BANDIDO	bandoler	BOLSO	bossa.
BEDEL	bidell	BORDE	vora
BISIEST	bixest (any <u>bixest</u> o de <u>traspàs</u>)	BORDILLO	vorera
CABALGATA	cavalcada.	CAMPETXANO	trempat, franc, obert.
CAIN	Caïn	CAMILLA	llitera.
CALDO	brou	CARINYO	afecte, voluntat.
CALENTAR	escalfar		

- I fins la pròxima lliçó, si a Déu plau !

P.

NOTICIARI.

La més cordial enhorabona a la nostra companya Josefina Obradors pel seu enllaç matrimonial amb Josep Mª Fraile, celebrat el dia 9 de juliol. Durant la cerimònia un grup de cantaires interpreta diversos motets. Per molts anys !

També el passat dia 15 de juny contragué matrimoni el company cantaire Juli Panyella. No cal dir com ens sumem a la joia dels novells esposos i els donem la nostra més cordial felicitació.

Amb motiu de celebrar el cinquantenari de la seva fundació, l'"Esbart Català de Dansaires", ha concedit a la nostra entitat la medalla com a commemorativa. No cal dir com agraïm aquesta distinció i els felicitem per l'efemèride que celebren.

Recordem als nostres lectors que el dia 31 d'octubre finalitza el terme d'admissió d'articles per al nostre concurs, que enguany està dedicat al qui fou gran president de la nostra entitat, Sr. Joaquim Cabot i Rovira, i al cinquantenari del Palau de la Música Catalana.

Com cada any, en arribar juliol, JOVENÍVOLA s'acomia dels seus lectors fins al proper octubre, si a Déu plau. No cal dir com desitgem a cantaires, mestres, col·laboradors i amics tots, un bon estiu.